

SEH-ARTS:

VAK IN BEWEGING

De spoedeisendehulparts timmert aan de weg. SEH-artsen willen niets liever dan dit jonge vak officieel erkend krijgen als medisch specialisme.

Majanka Keijer

in een gemiddeld ziekenhuis in Nederland zwaait de arts-assistent de scepter over de afdeling Spoedeisende Hulp (SEH). Vaak is dit ook nog eens de arts-assistent met de minste ervaring. Dat leidt soms tot bedenkelijke situaties', aldus Harm van de Pas, SEH-arts in het Tilburgse St. Elisabeth Ziekenhuis en voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen (NVSHA). 'Jonge dokters moeten herkennen wat er aan de hand is met een patiënt. Uiteraard kan in noodgevallen een specialist worden gebeld, maar het kan zijn dat het tien minuten of langer

Profielregistratie

De positionering en acceptatie van de SEH-artsen zijn vooralsnog onderwerp van discussie. De KNMG wil de opleidingseisen, registratie en kwaliteitscontrole voor artsen die worden ►

Iemand die **vlot** handelt om verdere schade te **voorkomen**

duurt voordat die ter plekke is. In levensbedreigende situaties kan dat te laat zijn.'

Ook als het leven van een patiënt niet direct op het spel staat, kan dat vervelend zijn. Dit is niet langer acceptabel, vindt Van de Pas. 'Patiënten hebben behoefte aan een professional die snel kan bepalen wat er aan de hand is en die een patiënt gericht kan doorverwijzen naar een specialist. In onze ogen moet die professional de SEH-arts zijn. Iemand die snel een diagnose stelt, een beslissing neemt en vlot handelt om verdere schade te voorkomen.'

Taken/functie van de SEH-arts

Taken/functie van de SEH-arts zoals die staat omschreven in de position paper van de NVSHA en de Stichting Opleiding Spoedeisende Geneeskunde (SOSG). De SEH-arts:

- werkt op de SEH-afdeling;
- biedt continuïteit, 24 uur van de dag, 7 dagen van de week;
- is in staat specifiek (afgesproken) acute taken over te nemen van tweedelijnspecialisten, waardoor deze zich nog beter kunnen concentreren op die zaken die hun specialistische expertise vereisen;
- is zelfstandig behandelaar binnen het domein van de acute zorg in afstemming met de bestaande specialismen;
- coördineert de voortgang van de processen in de patiëntenzorg op de SEH-afdeling;
- geeft onderwijs in de spoedeisende geneeskunde;
- verricht onderzoek in het domein van de spoedeisende geneeskunde;
- is de transmurale liaison in de acute zorgketen, naar de acute huisartszorg en de ambulancehulpverlening;
- beschikt over algemene managementvaardigheden omtrent het ziekenhuis en de acute zorgketen;
- is in potentie in staat de functie van medisch manager van de SEH-afdeling in te vullen.

◀ opgeleid tot een niet-erkend specialisme (zoals dat van de SEH-arts) regelen met profielregistraties. Deze profielregistraties moeten duidelijk maken wat de competenties en vaardigheden van een SEH-arts zijn en hoe die worden gewaarborgd.

Van de Pas: 'Tot het moment waarop de profielregistratie rond is, zitten we in een overgangsfase. De NVSHA wil nog een stap verdergaan dan de KNMG en wil dat de SEH-arts officieel wordt erkend als medisch specialisme. Dat is belangrijk om de positie van de SEH-arts duidelijk te krijgen, ook met het oog op de collega-artsen in de ziekenhuizen. Daarnaast moet de pure patiëntenzorg worden verbeterd en moet de kwaliteit van zorg op de SEH-afdeling omhoog.'

Voorheen was de opleiding in elk opleidingsziekenhuis anders. Onlangs is er voor de SEH-opleiding een centraal curriculum ontwikkeld en in hoog tempo worden nu de achttien opleidingsziekenhuizen gevisiteerd. In de toekomst maakt het daardoor niet meer uit in welk ziekenhuis de SEH-arts is opgeleid. De verwachting is dat het curriculum nog dit jaar wordt goedgekeurd en vastgesteld.

Ook op Europees niveau wordt gewerkt aan een eenduidig curriculum, zegt Van de Pas. Dit kan gevolgen hebben voor de opleiding tot SEH-arts in Nederland. Opleidingen in landen als Ierland, Engeland en België zijn wel al erkend en duren vijf jaar.

Heel divers

Inmiddels leiden achttien ziekenhuizen in Nederland SEH-artsen op. In deze ziekenhuizen werken ook SEH-artsen. Opvallend is dat academische ziekenhuizen in deze ontwikkeling achterlopen. Aan basisartsen die deze opleiding willen volgen, worden strenge eisen gesteld. In de meeste opleidingsziekenhuizen loop je eerst een jaar mee op de afdeling Spoedeisende Hulp. Pas als duidelijk is dat je het leuk vindt en je geschikt geacht wordt, ga je in opleiding.

De opleiding is heel divers. Aan de orde komen vakken als acute heelkunde, long-, kinder- en interne geneeskunde, triage, differentiale diagnostiek en het individueel behandelen van patiënten van alle leeftijden met allerlei soorten letsels. De SEH-arts staat zeven dagen per week, 24 uur per dag aan de poort van de SEH-afdeling. Hij coördineert, stuurt de afdeling aan, geeft onderwijs en voert ook managementtaken uit. Voor diegenen die liever niet in een ziekenhuis willen werken; SEH-artsen zijn ook populair bij regionale ambulancevoorzieningen. SEH-artsen (in opleiding) vallen onder de cao ziekenhuizen.

Idealisme

Pieter Noë is SEH-arts in opleiding in het St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg. Hij begon in 2006 aan de opleiding. 'Ik ben in 2003 afgestudeerd en heb in Utrecht de SEH leren kennen. De keuze komt voort uit idealisme. Tijdens mijn coschappen zag ik dat de jongste collega's de afdeling Spoedeisende Hulp moesten bemannen. Ik zag ze zwemmen. Er is op die afdeling behoefte aan een specialist. Nu is de poortarts vaak de jongste in de pikorde. Hierdoor kunnen gevaarlijke situaties ontstaan. Als je bijvoorbeeld een verkeerde diagnose stelt, beïnvloedt dat je verdere loopbaan. Dit soort dingen zijn zowel voor de patiënt als voor de arts heel vervelend.'

SEH-arts in opleiding Peter Noë: 'SEH-artsen hebben een groot saamhorigheidsgevoel'

Het vak van SEH-arts is heel veelzijdig, aldus Noë. 'Je weet nooit wat er gaat komen, het is hollen of stilstaan. In 2006 ben ik officieel aan de opleiding begonnen. In Tilburg start je eerst als anios (arts-assistent niet in opleiding tot medisch specialist), daarna schuif je langzaam door. Het is eigenlijk een soort vooropleiding waarbij je twee keer per maand onderwijs en toetsing hebt. Bij mij heeft deze vooropleiding twee jaar geduurd.'

Eenmaal in opleiding wordt van de SEH-arts in spe verwacht dat hij vooral op werkvloer actief deelneemt aan be-

Op de SEH-afdeling is **behoefte** aan een specialist

leiding en onderwijs aan jongere collega's. Noë: 'Ook is het de bedoeling dat je de nieuwe anios begeleidt. Op dit moment loop ik stage op de IC. Pittig, maar het is leuk en ik leer heel veel bij. Daarnaast loop je tijdens de opleiding stages bij anesthesie, cardio, kindergeneeskunde en ambulance. De stages nemen in totaal 35 procent van de gehele opleiding in beslag. Ik heb

beeld: de Beeldredactie, Dolph Cantijn

onderdeel van het reanimatieteam, maar neurologie en kindergeneeskunde doe je hier niet op de Spoedeisende Hulp. In principe wacht je op het aanbod van patiënten. Je werkt tot je dienst erop ziet, tenzij het een gekkenhuis is.

Van 'ER-perikelen' is volgens Noë geen sprake. 'Je rent niet als George Clooney met een stethoscoop om je nek door de gangen. Er zijn dagen dat er weinig is te doen, maar er zijn ook momenten dat je van hot naar her rent. Kun je tegen stress en tegen tijdsdruk dan heb je als SEH-arts een mooi vak. Maar je moet ook wel tegen de onregelmatigheid kunnen, vooral tijdens de opleiding. Ik moest er zelf ook erg aan wennen en ik heb gezien dat veel mensen om deze reden zijn afgehaakt.' Je moet rekening houden met ook korte patiëntencontacten. Noë: 'Van follow-up is geen sprake. En je moet bereid zijn vergaderingen bij te wonen en managementtaken op je te nemen.'

Het mooie is volgens Noë dat het vak nog volop in ontwikkeling is. 'Omdat het nog een jong beroep is, zijn het veelal artsen van dezelfde leeftijd. Het is een ploeg met een groot saamhorigheidsgevoel die samen wil bewijzen wat het vak waard is. Je hoeft geen strijd te leveren met de gevestigde orde binnen de opleiding want die is er gewoon nog niet.'

Noë adviseert studenten die overwegen om SEH-arts te worden om tijdens de (keuze) coschap mee te lopen op de Spoedeisende Hulp. 'En neem na je studie een jaar de tijd om te kijken of je het vak echt wat vindt. Meestal ben je er na een half jaar wel achter of dit vak echt wat voor je is.' ●

inmiddels ook al een buitenlandstage achter de rug. Dit is niet verplicht, maar wordt wel sterk aangemoedigd.

Een SEH-arts moet zich volgens Noë in Nederland nog meer bewijzen dan gevestigde specialisten. 'Dit merk je soms op de werkvloer. Maar het geeft een goed gevoel als ik echt iets hebt kunnen bijdragen. In Tilburg gaat dit steeds beter. De verpleging vindt het prettig samen te werken met SEH-artsen. Voorheen zagen ze jaar in, jaar uit steeds andere arts-assistenten.'

Geen ER-perikelen

Welke werkzaamheden kan een SEH-arts verwachten? Pieter Noë: 'SEH-artsen werken in ploegendiensten. En in Tilburg werk ik op drie verschillende locaties. Twee daarvan zijn SEH-posten die 24 uur per dag worden bemand. In Tilburg ben je

Voor meer informatie over werken als SEH-arts, over het aantal opleidingsplaatsen en voor relevante vacatures neem je een kijkje op www.nvsha.nl of www.sosg.nl. Voor meer informatie over het salaris en de cao ziekenhuizen kun je kijken op <http://lad.artsennet.nl>.

De kwaliteit van het artsenvak en van de volksgezondheid! Daar maken wij ons als Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) sterk voor. De KNMG behartigt de belangen van artsen en studenten geneeskunde. Samen met het KNMG Studentenplatform zetten we ons in voor goede medische (vervolg)opleidingen en verbetering van de positie van studenten geneeskunde. Word nu gratis lid van de KNMG! Vul de antwoordkaart uit dit blad in of kijk op www.knmgstudent.nl.